Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

27 Φεβρουαρίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Σύμβαση καταναλωτικού δανείου — Καταχρηστικές ρήτρες — Οδηγία 93/13/ΕΟΚ — Αναγκαστική εκτέλεση διαιτητικής αποφάσεως — Αίτημα παρεμβάσεως στο πλαίσιο διαδικασίας εκτελέσεως — Ένωση προστασίας των καταναλωτών — Εθνική νομοθεσία που δεν επιτρέπει μια τέτοια παρέμβαση — Δικονομική αυτοτέλεια των κρατών μελών»

Στην υπόθεση C-470/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Okresný súd Svidník (Σλοβακία) με απόφαση της 31ης Αυγούστου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 19 Οκτωβρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Pohotovosť s. r. o.

κατά

Miroslav Vašuta,

παρισταμένης της:

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Ilešič, πρόεδρο τμήματος, C. G. Fernlund, A. Ó Caoimh, C. Toader (εισηγήτρια) και E. Jarašiūnas, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Wahl

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Pohotovosť s. r. o., εκπροσωπούμενη από τον J. Fuchs, konateľ spoločnosti,

— η Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, εκπροσωπούμενη από τον I. Šafranko, advokát,

— η Σλοβακική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την B. Ricziová,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και την J. Kemper,

* Γλώσσα διαδικασίας: η σλοβακική.

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους M. van Beek και A. Tokár,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 6 έως 8 της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ L 95, σ. 29), σε συνδυασμό με τα άρθρα 38 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Pohotovosť s. r. o. (στο εξής: Pohotovosť) και του M. Vašuta σχετικά με την εκτέλεση διαιτητικής αποφάσεως που υποχρέωσε τον M. Vašuta να αποδώσει χρηματικά ποσά τα οποία αφορούσαν σύμβαση καταναλωτικού δανείου.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13 ορίζει τα εξής:

«Ρήτρα σύμβασης που δεν απετέλεσε αντικείμενο ατομικής διαπραγμάτευσης, θεωρείται καταχρηστική όταν παρά την απαίτηση καλής πίστης, δημιουργεί εις βάρος του καταναλωτή σημαντική ανισορροπία ανάμεσα στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών, τα απορρέοντα από τη σύμβαση.»

4 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, της ως άνω οδηγίας έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες οι καταχρηστικές ρήτρες σύμβασης μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή, τηρουμένων των σχετικών όρων της εθνικής νομοθεσίας, δεν δεσμεύουν τους καταναλωτές, ενώ η σύμβαση εξακολουθεί να δεσμεύει τους συμβαλλόμενους, εάν μπορεί να υπάρξει και χωρίς τις καταχρηστικές ρήτρες.»

5 Το άρθρο 7 της εν λόγω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, προς το συμφέρον των καταναλωτών, καθώς και των ανταγωνιζόμενων επαγγελματιών, να υπάρχουν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα, προκειμένου να πάψει η χρησιμοποίηση των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται από έναν επαγγελματία με καταναλωτές.

2. Τα μέσα αυτά περιλαμβάνουν διατάξεις που δίνουν σε άτομα ή οργανισμούς που έχουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, ορισθεί ως έχοντες έννομο συμφέρον για την προστασία των καταναλωτών, τη δυνατότητα να προσφύγουν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων ή διοικητικών οργάνων, τα οποία αποφαίνονται για το εάν συμβατικές ρήτρες, που έχουν συνταχθεί με σκοπό τη γενικευμένη χρήση, έχουν καταχρηστικό χαρακτήρα και εφαρμόζουν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα για να πάψει η χρησιμοποίηση των ρητρών αυτών.

3. Τηρουμένης της εθνικής νομοθεσίας, οι προσφυγές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 μπορούν να ασκούνται, κατά πλειόνων επαγγελματιών, χωριστά ή από κοινού, του αυτού επαγγελματικού τομέα ή κατά των ενώσεών τους που χρησιμοποιούν ή συνιστούν τη χρησιμοποίηση των αυτών ή παρόμοιων γενικών συμβατικών ρητρών.»

6 Το άρθρο 8 της ως άνω οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν ή διατηρούν, στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία, αυστηρότερες διατάξεις σύμφωνες προς τη συνθήκη, για να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη προστασία του καταναλωτή.»

Το σλοβακικό δίκαιο

7 Το άρθρο 93 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας), προβλέπει τα εξής:

«1) Παρέμβαση υπέρ του ενάγοντος ή του εναγομένου μπορεί να ασκήσει πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον για την έκβαση της δίκης, εξαιρουμένων των δικών που αφορούν διαζύγιο, την εγκυρότητα γάμου ή το κατά πόσον υφίσταται ή όχι γάμος.

2) Παρέμβαση υπέρ του ενάγοντος ή του εναγομένου μπορεί επίσης να ασκήσει νομικό πρόσωπο του οποίου η δραστηριότητα σκοπεί στην προστασία δικαιωμάτων βάσει ειδικής διατάξεως.

3) Το ως άνω πρόσωπο ασκεί παρέμβαση με δική του πρωτοβουλία ή κατ' αίτηση διαδίκου η οποία του διαβιβάζεται από το δικαστήριο. Το δικαστήριο αποφαίνεται ως προς το παραδεκτό της παρεμβάσεως μόνον αν του υποβληθεί σχετικό αίτημα.

4) Στο πλαίσιο της δίκης, ο παρεμβαίνων έχει τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις με τους διαδίκους. Ενεργεί όμως μόνο για δικό του λογαριασμό. Αν οι ενέργειές του είναι αντίθετες προς εκείνες του διαδίκου υπέρ του οποίου ασκεί παρέμβαση, το δικαστήριο εκτιμά τις ενέργειες αυτές κατόπιν εξετάσεως του συνόλου των περιστάσεων.»

8 Το άρθρο 251, παράγραφος 4, του κώδικα αυτού ορίζει τα εξής:

«Η εφαρμογή των αποφάσεων και η διαδικασία εκτελέσεως κατά την έννοια της ειδικής νομοθεσίας [...] διέπονται από τις διατάξεις των προηγούμενων ενοτήτων, εκτός αν η εν λόγω ειδική νομοθεσία προβλέπει άλλως. Σε όλες τις περιπτώσεις πάντως, το δικαστήριο αποφαίνεται με διατάξεις.»

9 Το άρθρο 37, παράγραφοι 1 και 3, του Κώδικα Εκτελέσεως, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (στο εξής: Κώδικας Εκτελέσεως), ορίζει τα εξής:

«1) Μετέχοντες στη διαδικασία είναι ο δανειστής και ο οφειλέτης. Τρίτοι δικαιούνται να ασκήσουν παρέμβαση μόνο καθόσον η ιδιότητα του μετέχοντος στη διαδικασία τούς αναγνωρίζεται από τον παρόντα νόμο. Όταν το δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με τα έξοδα εκτελέσεως, στη διαδικασία μετέχει και ο δικαστικός επιμελητής ο οποίος ενεργεί την εκτέλεση.

[...]

3) Δεν χωρεί εκτέλεση κατά προσώπου άλλου από εκείνο που προσδιορίζεται στην απόφαση ως οφειλέτης, ή υπέρ προσώπου άλλου από εκείνο που προσδιορίζεται στην απόφαση ως δανειστής, εκτός αν αποδεικνύεται η περιέλευση στο πρόσωπο αυτό των υποχρεώσεων ή των δικαιωμάτων τα οποία απορρέουν από τον εκτελεστό τίτλο κατ' εφαρμογήν του άρθρου 41. Όταν επέρχονται γεγονότα συνεπεία των οποίων λαμβάνει χώρα μεταβίβαση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που

απορρέουν από τον εκτελεστό τίτλο ή διαδοχή ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτές, οι μετέχοντες στη διαδικασία υποχρεούνται να ειδοποιούν εγγράφως και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση την αρμόδια για την εκτέλεση αρχή. Η γνωστοποίηση πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφο που αποδεικνύει την ως άνω μεταβίβαση ή διαδοχή. Η ως άνω αρχή πρέπει να κοινοποιήσει στο δικαστήριο αίτημα προκειμένου να επιτραπεί η μεταβολή των μετεχόντων στη διαδικασία εντός 14 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε γνώση των γεγονότων αυτών. Το δικαστήριο αποφαίνεται με διάταξη εντός 60 ημερών από της κοινοποιήσεως του αιτήματος. Η απόφαση κοινοποιείται στην αρμόδια για την εκτέλεση αρχή, στον πιστωτή και στον οφειλέτη που αναφέρονται στον εκτελεστό τίτλο, καθώς και στον διάδικο στον οποίο έχει περιέλθει το δικαίωμα ή η υποχρέωση.»

10 Δυνάμει του άρθρου 25, παράγραφοι 1 και 2, του νόμου 250/2007 περί προστασίας των καταναλωτών, ένωση μπορεί να ασκήσει προσφυγή ενώπιον διοικητικού ή δικαστικού οργάνου για ζητήματα προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών ή να μετάσχει στη σχετική διαδικασία αν έχει ως κύριο σκοπό την άσκηση τέτοιας δραστηριότητας ή αν περιλαμβάνεται στον πίνακα των προσώπων που έχουν λάβει σχετική εξουσιοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επιφυλασσομένου του δικαιώματος του δικαστηρίου να εξετάζει αν το συγκεκριμένο πρόσωπο έχει την άδεια, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, να ασκήσει προσφυγή. Επιπλέον, μια ένωση μπορεί, κατόπιν εξουσιοδοτήσεως, να εκπροσωπήσει καταναλωτή σε διαδικασίες ενώπιον κρατικών οργάνων σχετικές με την άσκηση των δικαιωμάτων του, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος αποζημιώσεως λόγω προσβολής των δικαιωμάτων του καταναλωτή.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

11 Η Pohotovosť χορήγησε στον M. Vašuta καταναλωτικό δάνειο. Με απόφαση της 9ης Δεκεμβρίου 2010, το Stálý rozhodcovský súd (διαρκές διαιτητικό δικαστήριο) υποχρέωσε τον M. Vašuta να καταβάλει στην Pohotovosť ορισμένο ποσό.

12 Η Pohotovosť ζήτησε την εκτέλεση της ως άνω διαιτητικής αποφάσεως η οποία είχε καταστεί τελεσίδικη και εκτελεστή. Στις 25 Μαρτίου 2011, ο εντεταλμένος από την Pohotovosť δικαστικός επιμελητής υπέβαλε ενώπιον του Okresný súd Svidník (Πρωτοδικείου Svidník) αίτηση προκειμένου να επιτραπεί η εκτέλεση της εν λόγω διαιτητικής αποφάσεως. Με απόφαση της 29ης Ιουνίου 2011, η αίτηση αυτή απορρίφθηκε στο μέτρο που αφορούσε την είσπραξη των τόκων υπερημερίας και τις συναφείς προς την είσπραξη αυτή δαπάνες. Το εν λόγω δικαστήριο δέχθηκε όμως το αίτημα να εκτελεσθεί η ως άνω απόφαση ως προς τις λοιπές απαιτήσεις.

13 Στις 9 Σεπτεμβρίου 2011, η Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS (ένωση προστασίας των καταναλωτών HOOS, στο εξής: Združenie HOOS) υπέβαλε αίτημα παρεμβάσεως στη διαδικασία εκτελέσεως κατ' επίκλησιν του άρθρου 93, παράγραφος 2, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Επί της ουσίας, επικαλέσθηκε έλλειψη αμεροληψίας του εντεταλμένου δικαστικού επιμελητή, υποστηρίζοντας μεταξύ άλλων ότι ο τελευταίος κατά το παρελθόν συνδεόταν με σχέση εργασίας με την Pohotovosť. Κατά τη νομολογία όμως του Ústavný súd Slovenskej republiky (Συνταγματικού Δικαστηρίου της Σλοβακικής Δημοκρατίας), το ότι ο ως άνω δικαστικός επιμελητής απασχολήθηκε από την Pohotovosť δεν συμβιβάζεται με το καθήκον αμεροληψίας του τελευταίου. Επιπλέον, η Združenie HOOS ζήτησε την αναστολή της διαδικασίας εκτελέσεως στο σύνολό της.

14 Με υπόμνημα της 27ης Μαρτίου 2012, η Pohotovosť ζήτησε από το αιτούν δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η παρέμβαση της Združenie HOOS ήταν απαράδεκτη για τον λόγο ότι ο Κώδικας Εκτελέσεως δεν προέβλεπε ρητώς τη δυνατότητα για μια τέτοια παρέμβαση.

15 Με διάταξη της 24ης Μαΐου 2012, το Okresný súd Svidník έκρινε ως απαράδεκτο το αίτημα παρεμβάσεως της Združenie HOOS στη διαδικασία εκτελέσεως και απέρριψε το αίτημα αναστολής της ως άνω διαδικασίας.

16 Στις 18 Ιουνίου 2012, η Združenie HOOS προσέβαλε την ως άνω διάταξη. Υποστήριξε, αφενός, ότι στον M. Vašuta δεν είχε παρασχεθεί επαρκής ενημέρωση. Αφετέρου, το εν λόγω δικαστήριο δεν εφάρμοσε αυτεπαγγέλτως υπέρ του M. Vašuta, σχετικά με μια καταχρηστική ρήτρα διαιτησίας, κανόνες που να παρέχουν επαρκή προστασία και δεν συνήγαγε νομικά συμπεράσματα από το γεγονός της μη αναφοράς στη σύμβαση καταναλωτικού δανείου του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου. Το ως άνω δικαστήριο δεν εφάρμοσε ορθώς τη νομολογία που απορρέει ιδίως από την απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2009, C-40/08, Asturcom Telecomunicaciones (Συλλογή 2009, σ. I-9579), και από τη διάταξη της 16ης Νοεμβρίου 2010, C-76/10, Pohotovosť (Συλλογή 2010, σ. I-11557).

17 Από τις γραπτές παρατηρήσεις προκύπτει ότι, σε απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2012, το Najvyšší súd Slovenskej republiky (Ανώτατο Δικαστήριο της Σλοβακικής Δημοκρατίας) έκρινε ότι δεν ήταν παραδεκτή η παρέμβαση μιας ενώσεως προστασίας των καταναλωτών στο πλαίσιο διαδικασίας εκτελέσεως εις βάρος καταναλωτή διότι πρόκειται για διαδικασία όχι ένδικη αλλά σκοπούσα στην εκτέλεση μιας τελεσίδικης και δεσμευτικής για τον οφειλέτη αποφάσεως επί της ουσίας. Επιπλέον, το Ústavný súd Slovenskej republiky υιοθέτησε παρόμοια άποψη σε απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2013.

18 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η ερμηνεία από το Δικαστήριο της οδηγίας 93/13 θα μπορούσε να ασκήσει αποφασιστική επιρροή στην επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

19 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Okresný súd Svidník αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχουν τα άρθρα 6, παράγραφος 1, 7, παράγραφος 1, και 8 της οδηγίας 93/13 […], σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 38 και 47 του [Χάρτη], την έννοια ότι αντιτίθενται σε διάταξη του εθνικού δικαίου, όπως το άρθρο 37, παράγραφοι 1 και 3, του κώδικα αναγκαστικής εκτελέσεως, η οποία δεν επιτρέπει σε ένωση για την προστασία των καταναλωτών να ασκήσει παρέμβαση κατά το στάδιο της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως;

2) Αν στο πρώτο ερώτημα δοθεί η απάντηση ότι η εν λόγω κανονιστική διάταξη δεν είναι αντίθετη προς το δίκαιο [της Ένωσης], έχουν οι διατάξεις του άρθρου 37, παράγραφοι 1 και 3, του κώδικα αναγκαστικής εκτελέσεως την έννοια ότι δεν απαγορεύουν σε εθνικό δικαστήριο να αναγνωρίσει, δυνάμει των άρθρων 6, παράγραφος 1, 7, παράγραφος 1, και 8 [της εν λόγω οδηγίας], σε ένωση για την προστασία των καταναλωτών την ιδιότητα του παρεμβαίνοντα στη διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως;»

Επί των αιτημάτων που υποβλήθηκαν από την Pohotovosť μετά την περάτωση της προφορικής διαδικασίας

20 Με έγγραφο της 31ης Ιανουαρίου 2014, που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Φεβρουαρίου 2014, η Pohotovosť, κατόπιν των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα της 12ης Δεκεμβρίου 2013, ζήτησε, επί τη βάσει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας επικαλούμενη ανεπάρκεια των στοιχείων σχετικά με νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεως του Δικαστηρίου. Επιπλέον, η Pohotovosť ζήτησε από το Δικαστήριο να ακούσει, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, τον διάδικο μιας εκκρεμούς ενώπιον του Okresný súd Bardejov (Πρωτοδικείου Bardejov) ένδικης διαδικασίας για λογαριασμό του οποίου η Združenie HOOS άσκησε, κατά την Pohotovosť, ένδικο βοήθημα το οποίο στηριζόταν σε νομικώς εσφαλμένους ισχυρισμούς και επιχειρήματα.

21 Υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι το Δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν προτάσεως του γενικού εισαγγελέα ή και κατόπιν αιτήσεως των διαδίκων να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, κατά το άρθρο 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, εφόσον κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί

επαρκώς ή ότι η υπόθεση πρέπει να επιλυθεί βάσει επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων (απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013, C-361/12, Carratù, σκέψη 18 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

22 Δεύτερον, δυνάμει του άρθρου 252, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο γενικός εισαγγελέας διατυπώνει δημοσία, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων οι οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτούν την παρέμβασή του. Κατά την εκπλήρωση της αποστολής αυτής, έχει τη δυνατότητα, κατά περίπτωση, να αναλύει μια αίτηση προδικαστικής αποφάσεως εντάσσοντάς την σε πλαίσιο ευρύτερο εκείνου το οποίο περιοριστικώς προσδιόρισαν το αιτούν δικαστήριο ή οι διάδικοι της κύριας δίκης. Δεδομένου ότι το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται ούτε από τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα ούτε από το σκεπτικό επί του οποίου αυτές βασίζονται, η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας κατά το άρθρο 83 του Κανονισμού Διαδικασίας δεν είναι απαραίτητη κάθε φορά που ο γενικός εισαγγελέας θέτει ένα νομικό ζήτημα επί του οποίου δεν έχει διεξαχθεί συζήτηση μεταξύ των διαδίκων (προπαρατεθείσα απόφαση Carratù, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

23 Εν προκειμένω, αφενός, η υπόθεση δεν χρειάζεται να επιλυθεί βάσει επιχειρημάτων επί των οποίων δεν έχει διεξαχθεί συζήτηση μεταξύ των διαδίκων. Αφετέρου, όσον αφορά το αίτημα της Pohotovosť να ακούσει το Δικαστήριο, στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, ένα πρόσωπο το οποίο είναι διάδικος σε εθνική ένδικη διαδικασία διαφορετική από την κύρια δίκη, υπενθυμίζεται ότι η διαδικασία του άρθρου 267 ΣΛΕΕ αποτελεί διαδικασία συνεργασίας μεταξύ του εθνικού δικαστή και του δικαστή της Ένωσης και ότι, όπως προκύπτει από το άρθρο 97, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, οι διάδικοι της κύριας δίκης είναι αυτοί τους οποίους προσδιορίζει το αιτούν δικαστήριο σύμφωνα με τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες. Εν προκειμένω όμως, το εν λόγω πρόσωπο δεν έχει προσδιορισθεί από το αιτούν δικαστήριο ως διάδικος της διαφοράς της κύριας δίκης (βλ., επ' αυτού, διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 23ης Μαρτίου 2007, C-368/06, Cedilac, σκέψη 6).

24 Υπ' αυτές τις συνθήκες, κατόπιν ακροάσεως του γενικού εισαγγελέα, τα αιτήματα της Pohotovosť πρέπει να απορριφθούν.

Επί του παραδεκτού της προδικαστικής παραπομπής

25 Στις γραπτές παρατηρήσεις τις οποίες υπέβαλε δυνάμει του άρθρου 23, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, η Pohotovosť ενημέρωσε μεταξύ άλλων το Δικαστήριο για το γεγονός ότι στις 14 Νοεμβρίου 2012 είχε υποβάλει στο αιτούν δικαστήριο υπόμνημα στο οποίο δήλωσε την πρόθεσή της να παραιτηθεί εξ ολοκλήρου από την αίτησή της περί αναγκαστικής εκτελέσεως και ζήτησε από το δικαστήριο αυτό να παύσει τη διαδικασία. Το αιτούν δικαστήριο υποχρεούται να αποφανθεί επί της ως άνω παραιτήσεως περατώνοντας τη διαδικασία εκτελέσεως. Εν πάση περιπτώσει, δεδομένου ότι η κύρια δίκη καταργήθηκε, το Δικαστήριο πρέπει να απορρίψει ως απαράδεκτη την υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

26 Έχοντας κληθεί από το Δικαστήριο να επιβεβαιώσει, δεδομένης της ως άνω ανακοινωθείσας παραιτήσεως, αν εξακολουθούσε να εκκρεμεί ενώπιόν του η διαφορά στο πλαίσιο της οποίας είχε αρχικώς υποβάλει την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως και αν, υπ' αυτό το πρίσμα, ενέμενε στην αίτηση αυτή, το Okresný súd Svidník απάντησε, με έγγραφα που περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 8 Ιουλίου και στις 10 Σεπτεμβρίου 2013, ότι η Pohotovosť τού είχε υποβάλει στις 27 Δεκεμβρίου 2012 αίτηση αναστολής της διαδικασίας εκτελέσεως της διαιτητικής αποφάσεως. Το αιτούν δικαστήριο ανέφερε επίσης ότι η δικογραφία της υποθέσεως της κύριας δίκης βρισκόταν πλέον στο Krajsky súd v Prešove (Εφετείο του Prešov), διότι η Pohotovosť είχε ασκήσει έφεση ενώπιον του τελευταίου αυτού δικαστηρίου κατά της αποφάσεως προδικαστικής παραπομπής. Το Okresný súd Svidník επισήμανε πάντως ότι η κύρια δίκη εξακολουθούσε να εκκρεμεί ενώπιόν του και ότι, για τον λόγο αυτό, ενέμενε στην αίτησή του προδικαστικής αποφάσεως.

27 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, για τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο εντός του πραγματικού και νομικού πλαισίου το οποίο προσδιορίζει με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να ελέγξει, ισχύει το τεκμήριο ότι είναι λυσιτελή. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε εθνικό δικαστήριο μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμα όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 7ης Ιουνίου 2007, C-222/05 έως C-225/05, van der Weerd κ.λπ., Συλλογή 2007, σ. I-4233, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

28 Τόσο από το γράμμα όσο και από την οικονομία του άρθρου 267 ΣΛΕΕ προκύπτει όμως ότι η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως προϋποθέτει ότι εκκρεμεί πράγματι διαφορά ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, στο πλαίσιο της οποίας αυτά καλούνται να εκδώσουν απόφαση που θα λαμβάνει υπόψη την προδικαστική απόφαση (βλ., επ' αυτού, αποφάσεις της 15ης Ιουνίου 1995, C-422/93 έως C-424/93, Zabala Erasun κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-1567, σκέψη 28· της 12ης Μαρτίου 1998, C-314/96, Djabali, Συλλογή 1998, σ. I-1149, σκέψη 18, καθώς και της 20ής Ιανουαρίου 2005, C-225/02, García Blanco, Συλλογή 2005, σ. I-523, σκέψη 27).

29 Ειδικότερα, η δικαιολογητική βάση της προδικαστικής παραπομπής δεν έγκειται στη διατύπωση συμβουλευτικής γνώμης επί γενικών ή υποθετικών ζητημάτων, αλλά στην ανάγκη πραγματικής επιλύσεως μιας ένδικης διαφοράς (βλ. αποφάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1981, 244/80, Foglia, Συλλογή 1981, σ. 3045, σκέψη 18· της 25ης Μαρτίου 2004, C-480/00 έως C-482/00, C-484/00, C-489/00 έως C-491/00 και C-497/00 έως C-499/00, Azienda Agricola Ettore Ribaldi κ.λπ., Συλλογή 2004, σ. I-2943, σκέψη 72, καθώς και προπαρατεθείσα απόφαση García Blanco, σκέψη 28).

30 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι, κατόπιν ερωτήματος του Δικαστηρίου, το αιτούν δικαστήριο δήλωσε ότι η υπόθεση της οποίας είχε επιληφθεί εξακολουθούσε να εκκρεμεί. Στο μέτρο όμως που η διαδικασία την οποία καθιερώνει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ αποτελεί μέσο συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, στο πλαίσιο της οποίας το πρώτο παρέχει στα δεύτερα τα στοιχεία ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης που τους είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς της οποίας επιλαμβάνονται (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 16ης Ιουλίου 1992, C-83/91, Meilicke, Συλλογή 1992, σ. I-4871, σκέψη 22, και της 24ης Μαρτίου 2009, C-445/06, Danske Slagterier, Συλλογή 2009, σ. I-2119, σκέψη 65), μια τέτοια δήλωση εθνικού δικαστηρίου δεσμεύει το Δικαστήριο και δεν δύναται, καταρχήν, να αμφισβητηθεί από τους διαδίκους της κύριας δίκης.

31 Όσον αφορά το γεγονός της ασκήσεως εφέσεως κατά της αποφάσεως περί παραπομπής, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, η εκτίμηση της λυσιτέλειας και της αναγκαιότητας του ερωτήματος αποτελεί, καταρχήν, αποκλειστικώς και μόνον ευθύνη του αιτούντος δικαστηρίου το οποίο διατάσσει την προδικαστική παραπομπή, υπό την επιφύλαξη του περιορισμένου ελέγχου τον οποίο διενεργεί το Δικαστήριο σύμφωνα με τη νομολογία που υπομνήσθηκε στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως. Επομένως, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να αντλήσει τα κατάλληλα συμπεράσματα από τυχόν απόφαση εκδοθείσα επί εφέσεως κατά της αποφάσεως που διατάσσει την προδικαστική παραπομπή και, ειδικότερα, να καταλήξει ότι πρέπει είτε να εμμείνει στην αίτησή του εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως είτε να την τροποποιήσει είτε να την αποσύρει (βλ. απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-210/06, Cartesio, Συλλογή 2008, σ. I-9641, σκέψη 96).

32 Συνεπώς, σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, το Δικαστήριο, επίσης για λόγους σαφήνειας και ασφάλειας δικαίου, δεσμεύεται από την απόφαση που διέταξε την προδικαστική παραπομπή, η οποία πρέπει να παράγει τα αποτελέσματά της καθόσον δεν έχει ανακληθεί ή μεταρρυθμιστεί από το δικαστήριο που την εξέδωσε, δεδομένου ότι μόνον το δικαστήριο αυτό μπορεί να αποφασίσει αυτή την ανάκληση ή τη μεταρρύθμιση (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Cartesio, σκέψη 97).

33 Μόνο σε περίπτωση που το δικάζον σε δεύτερο βαθμό δικαστήριο αποφάσιζε, βάσει των εφαρμοστέων εθνικών δικονομικών κανόνων, να ανατρέψει την άρνηση του αιτούντος δικαστηρίου να λάβει υπόψη την παραίτηση του επισπεύδοντος της κύριας δίκης και να διατάξει την ανάκληση της υποβληθείσας από το ως άνω δικαστήριο αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως θα μπορούσε το Δικαστήριο να λάβει υπόψη του το ενδεχόμενο να αντλήσει τα κατάλληλα συμπεράσματα από την απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, προχωρώντας ενδεχομένως στη διαγραφή της υποθέσεως από το πινάκιο του Δικαστηρίου, έχοντας λάβει, αν χρειάζεται, τις σχετικές παρατηρήσεις του αιτούντος δικαστηρίου (βλ., επ' αυτού, διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 25ης Σεπτεμβρίου 2013, C-564/12, BNP Paribas Personal Finance και Facet, σκέψεις 1 έως 5).

34 Διαπιστώνεται όμως ότι, εν προκειμένω, το Δικαστήριο δεν ενημερώθηκε από το αιτούν δικαστήριο ή από οποιοδήποτε άλλο δικαστήριο, κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, για τέτοια απόφαση του Krajsky súd v Prešove.

35 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να δοθεί απάντηση στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

36 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινισθεί αν η οδηγία 93/13, ιδίως τα άρθρα 6, παράγραφος 1, 7, παράγραφος 1, και 8 της ως άνω οδηγίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 38 και 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας δεν επιτρέπεται η άσκηση παρεμβάσεως από ένωση προστασίας των καταναλωτών υπέρ ορισμένου καταναλωτή στο πλαίσιο διαδικασίας εκτελέσεως η οποία επισπεύδεται κατά του εν λόγω καταναλωτή και αφορά τελεσίδικη διαιτητική απόφαση.

37 Συναφώς, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η Združenie HOOS επιζητεί να γίνει δεκτή ως παρεμβαίνουσα στη διαδικασία εκτελέσεως την οποία επισπεύδει η Pohotovost' κατά του M. Vašuta, ιδίως για τον λόγο ότι φρονεί ότι, με την απόφασή του να μην αναστείλει τη διαδικασία εκτελέσεως της διαιτητικής αποφάσεως παρά μόνο για ένα μέρος της απαιτήσεως και να επιτρέψει την ως άνω εκτέλεση κατά τα λοιπά, το Okresný súd Svidník δεν παρέσχε, ενώ υφίστατο καταχρηστική ρήτρα διαιτησίας, αυτεπαγγέλτως επαρκή προστασία στον καταναλωτή και δεν άντλησε νομικά συμπεράσματα από τη μη αναγραφή του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου στη σύμβαση καταναλωτικού δανείου. Η ως άνω απόφαση δεν συμβιβάζεται προς τη νομολογία του Δικαστηρίου η οποία προέκυψε μεταξύ άλλων από την προπαρατεθείσα διάταξη Pohotovost'.

38 Ακόμη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 93, παράγραφος 2, του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, μια ένωση προστασίας των καταναλωτών γίνεται δεκτή ως παρεμβαίνουσα σε διαφορά επί της ουσίας στην οποία εμπλέκεται καταναλωτής. Αντιστρόφως, στις διαδικασίες εκτελέσεως που αφορούν καταναλωτή, είτε πρόκειται για εκτέλεση αποφάσεως εθνικού δικαστηρίου είτε τελεσίδικης διαιτητικής αποφάσεως όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, ο Κώδικας Εκτελέσεως δεν επιτρέπει, βάσει της νομολογίας του Najvyšší súd Slovenskej republiky και του Ústavný súd Slovenskej republiky, να γίνει δεκτή μια τέτοια ένωση ως παρεμβαίνουσα.

39 Κατά πάγια νομολογία, το σύστημα προστασίας που θεσπίζει η οδηγία 93/13 στηρίζεται στην παραδοχή ότι ο καταναλωτής βρίσκεται σε ασθενέστερη θέση σε σχέση προς τον επαγγελματία, τόσο ως προς τη δυνατότητα διαπραγματεύσεως όσο και ως προς το επίπεδο της πληροφορήσεως, και ως εκ τούτου είναι υποχρεωμένος να προσχωρήσει στους όρους που έχει εκ των προτέρων καταρτίσει ο επαγγελματίας, χωρίς να μπορεί να ασκήσει επιρροή επί του περιεχομένου τους (αποφάσεις της

27ης Ιουνίου 2000, C-240/98 έως C-244/98, Océano Grupo Editorial και Salvat Editores, Συλλογή 2000, σ. I-4941, σκέψη 25, και της 26ης Οκτωβρίου 2006, C-168/05, Mostaza Claro, Συλλογή 2006, σ. I-10421, σκέψη 25, καθώς και προπαρατεθείσα διάταξη Pohotovosť, σκέψη 37).

40 Προς εξασφάλιση της επιδιωκόμενης από την εν λόγω οδηγία προστασίας, το Δικαστήριο υπογράμμισε επανειλημμένως ότι η ως άνω κατάσταση ανισότητας μπορεί να αντισταθμιστεί μόνο με θετική παρέμβαση, μη εξαρτώμενη από τους συμβαλλομένους στη σύμβαση (προπαρατεθείσες αποφάσεις Océano Grupo Editorial και Salvat Editores, σκέψη 27· Mostaza Claro, σκέψη 26· Asturcom Telecomunicaciones, σκέψη 31, καθώς και προπαρατεθείσα διάταξη Pohotovosť, σκέψη 39).

41 Συναφώς, η ευχέρεια του δικαστή να εξετάζει αυτεπαγγέλτως τον καταχρηστικό χαρακτήρα μιας ρήτρας συνιστά το ενδεδειγμένο μέσο τόσο για την επίτευξη του επιτασσόμενου με το άρθρο 6 της οδηγίας 93/13 αποτελέσματος, ήτοι της αποτροπής της δεσμεύσεως ενός μεμονωμένου καταναλωτή από καταχρηστικές ρήτρες, όσο και για την υλοποίηση του κατά το άρθρο 7 της ως άνω οδηγίας σκοπού, καθόσον παρόμοια εξέταση ενδέχεται να έχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα συμβάλλοντας στην παύση της χρήσεως καταχρηστικών ρητρών στις συναπτόμενες από επαγγελματίες με τους καταναλωτές συμβάσεις (απόφαση της 21ης Νοεμβρίου 2002, C-473/00, Cofidis, Συλλογή 2002, σ. I-10875, σκέψη 32, και προπαρατεθείσα απόφαση Mostaza Claro, σκέψη 27, καθώς και προπαρατεθείσα διάταξη Pohotovosť, σκέψη 41).

42 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας, ιδίως στα σημεία 55 και 56 των προτάσεών του, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι απόκειται στο εθνικό δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί, όπως στην κύρια δίκη, μιας υποθέσεως που αφορά την εκτέλεση τελεσίδικης διαιτητικής αποφάσεως, να προχωρήσει σε θετική παρέμβαση, μη εξαρτώμενη από τους συμβαλλομένους στη σύμβαση, την οποία προβλέπει η εν λόγω οδηγία προς αντιστάθμιση της καταστάσεως ανισότητας η οποία υφίσταται μεταξύ του καταναλωτή και του επαγγελματία. Ειδικότερα, από τη στιγμή που διαθέτει τα αναγκαία νομικά και πραγματικά στοιχεία, το ως άνω δικαστήριο υποχρεούται να προβεί αυτεπαγγέλτως σε έλεγχο της καταχρηστικότητας των συμβατικών ρητρών επί των οποίων θεμελιώνεται η απαίτηση που διαπιστώνεται στην ως άνω απόφαση όταν, κατ' εφαρμογήν των εσωτερικών δικονομικών κανόνων, υποχρεούται να εκτιμήσει αυτεπαγγέλτως, στο πλαίσιο παρόμοιας διαδικασίας εκτελέσεως, το ασυμβίβαστο μιας ρήτρας διαιτησίας προς τους εθνικούς κανόνες δημοσίας τάξεως (βλ., επ' αυτού, απόφαση της 4ης Ιουνίου 2009, C-243/08, Pannon GSM, Συλλογή 2009, σ. I-4713, σκέψη 32, προπαρατεθείσα απόφαση Asturcom Telecomunicaciones, σκέψη 53, καθώς και προπαρατεθείσα διάταξη Pohotovosť, σκέψη 51).

43 Σε ό,τι αφορά τον ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι ενώσεις προστασίας των καταναλωτών, επισημαίνεται ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μεριμνούν ώστε να υπάρχουν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα προκειμένου να πάψει η χρησιμοποίηση των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται με καταναλωτές (απόφαση της 26ης Απριλίου 2012, C-472/10, Invitel, σκέψη 35). Συναφώς, από το άρθρο 7, παράγραφος 2, της ως άνω οδηγίας προκύπτει ότι τα μέσα αυτά περιλαμβάνουν τη δυνατότητα για τα πρόσωπα ή τους οργανισμούς που έχουν έννομο συμφέρον για την προστασία των καταναλωτών να προσφεύγουν ενώπιον των δικαστηρίων με αίτημα να εξεταστεί κατά πόσον ρήτρες που έχουν καταρτιστεί για γενικευμένη χρήση έχουν καταχρηστικό χαρακτήρα και να επιτυγχάνουν, ενδεχομένως, την απαγόρευσή τους (βλ. απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 2002, C-372/99, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2002, σ. I-819, σκέψη 14, και προπαρατεθείσα απόφαση Invitel, σκέψη 36).

44 Λόγω του προληπτικού χαρακτήρα και του αποτρεπτικού σκοπού των αγωγών για παράλειψη, καθώς και της αυτοτέλειάς τους έναντι κάθε είδους ατομικής διαφοράς, οι αγωγές αυτές μπορούν να ασκηθούν ακόμη και αν οι ρήτρες των οποίων ζητείται η απαγόρευση δεν έχουν χρησιμοποιηθεί σε συγκεκριμένες συμβάσεις (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 15, και Invitel, σκέψη 37).

45 Όπως όμως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 62 των προτάσεών του, διαπιστώνεται ότι ούτε η οδηγία 93/13 ούτε εκείνες που τη διαδέχθηκαν, συμπληρώνοντας το ρυθμιστικό πλαίσιο προστασίας των καταναλωτών, περιέχουν διατάξεις οι οποίες να διέπουν τον ρόλο που μπορούν ή που πρέπει να διαδραματίζουν οι ενώσεις προστασίας των καταναλωτών στο πλαίσιο ατομικών διαφορών στις οποίες εμπλέκεται καταναλωτής. Έτσι, η οδηγία 93/13 δεν ρυθμίζει το ζήτημα αν οι ενώσεις αυτές πρέπει να έχουν το δικαίωμα να γίνονται δεκτές ως παρεμβαίνουσες υπέρ καταναλωτών στο πλαίσιο τέτοιων ατομικών διαφορών.

46 Εξ αυτού συνάγεται ότι, εφόσον δεν υπάρχει νομοθεσία της Ένωσης σχετικά με το ζήτημα της δυνατότητας των ενώσεων προστασίας των καταναλωτών να παρεμβαίνουν σε ατομικές διαφορές στις οποίες εμπλέκονται καταναλωτές, απόκειται στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους να καθορίσει τέτοιους κανόνες, δυνάμει της αρχής της δικονομικής αυτοτέλειας, υπό την προϋπόθεση πάντως ότι οι κανόνες αυτοί δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που διέπουν παρόμοιες καταστάσεις υπαγόμενες στο εσωτερικό δίκαιο (αρχή της ισοδυναμίας) και ότι δεν καθιστούν πρακτικώς αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από το δίκαιο της Ένωσης (αρχή της αποτελεσματικότητας).

47 Όσον αφορά, πρώτον, την αρχή της ισοδυναμίας, η αρχή αυτή επιβάλλει να εφαρμόζεται ο επίμαχος εθνικός κανόνας αδιακρίτως τόσο στις ένδικες προσφυγές που στηρίζονται σε παραβίαση του δικαίου της Ένωσης όσο και σ' εκείνες που στηρίζονται σε μη τήρηση του εσωτερικού δικαίου, εφόσον έχουν παρόμοιο αντικείμενο και παρόμοια αιτία (βλ., ιδίως, απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 2009, C-63/08, Pontin, Συλλογή 2009, σ. I-10467, σκέψη 45).

48 Προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον τηρείται η εν λόγω αρχή στην εκκρεμή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου υπόθεση, απόκειται στο τελευταίο, το οποίο και μόνο έχει άμεση γνώση των δικονομικών κανόνων που ισχύουν για τις ένδικες προσφυγές στην εσωτερική του έννομη τάξη, να εξετάσει τόσο το αντικείμενο όσο και τα αναγκαία στοιχεία των ενδίκων προσφυγών του εσωτερικού δικαίου που φέρονται ως παρόμοιες. Ωστόσο, ενόψει της εκτιμήσεως στην οποία οφείλει να προβεί το εν λόγω δικαστήριο, το Δικαστήριο μπορεί να του παράσχει ορισμένα στοιχεία για την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης.

49 Συναφώς, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το άρθρο 37, παράγραφος 1, του Κώδικα Εκτελέσεως, όπως υπογράμμισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 73 των προτάσεών του, αποκλείει παρέμβαση οποιουδήποτε τρίτου σε όλες τις διαδικασίες εκτελέσεως αποφάσεως εθνικού δικαστηρίου ή τελεσίδικης διαιτητικής αποφάσεως, ανεξαρτήτως του αν η παρέμβαση αυτή θεμελιώνεται σε παραβίαση του δικαίου της Ένωσης ή του εσωτερικού δικαίου.

50 Υπ' αυτές τις συνθήκες, δεν μπορεί να θεωρείται ότι μια τέτοια νομοθεσία προσβάλλει την αρχή της ισοδυναμίας όταν δεν προβλέπει τη δυνατότητα να γίνει δεκτή ως παρεμβαίνουσα μια ένωση προστασίας των καταναλωτών στο πλαίσιο διαδικασίας εκτελέσεως τελεσίδικης διαιτητικής αποφάσεως, όπως η επίδικη στην κύρια δίκη.

51 Όσον αφορά, δεύτερον, την αρχή της αποτελεσματικότητας, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι κάθε περίπτωση στην οποία τίθεται το ζήτημα αν εθνικός δικονομικός κανόνας καθιστά αδύνατη ή εξόχως δυσχερή την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης πρέπει να εξετάζεται λαμβανομένης υπόψη της σημασίας της εν λόγω διατάξεως στο πλαίσιο της όλης διαδικασίας, καθώς και της διεξαγωγής και των ιδιαιτεροτήτων της διαδικασίας αυτής, ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Υπ' αυτό το πρίσμα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, ενδεχομένως, οι αρχές που αποτελούν τη βάση του εθνικού δικαιοδοτικού συστήματος, όπως η προστασία των δικαιωμάτων άμυνας, η αρχή της ασφάλειας δικαίου και η εύρυθμη διεξαγωγή της διαδικασίας (βλ. απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2013, C-413/12, Asociación de Consumidores Independientes de Castilla y León, σκέψη 34 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

52 Συναφώς, το άρθρο 38 του Χάρτη ορίζει ότι οι πολιτικές της Ένωσης διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή. Η επιταγή αυτή διαπνέει την εφαρμογή της οδηγίας 93/13. Εφόσον όμως δεν υπάρχει διάταξη της οδηγίας αυτής που να προβλέπει δικαίωμα των ενώσεων προστασίας των καταναλωτών να ασκήσουν παρέμβαση σε ατομικές διαφορές στις οποίες εμπλέκονται καταναλωτές, το άρθρο 38 του Χάρτη δεν εξαρκεί ώστε να πρέπει η εν λόγω οδηγία να ερμηνευθεί κατά τρόπο αναγνωρίζοντα το δικαίωμα αυτό.

53 Η ως άνω διαπίστωση μπορεί να ισχύσει και για τις διατάξεις του άρθρου 47 του Χάρτη για το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, βάσει των οποίων πρέπει να παρέχεται, σε όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους, δικαστική αρωγή, εφόσον η αρωγή αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Σε κάθε περίπτωση, στο μέτρο που η ως άνω οδηγία επιβάλλει, στις διαφορές μεταξύ επαγγελματία και καταναλωτή, θετική παρέμβαση, μη εξαρτώμενη από τους συμβαλλομένους, και συγκεκριμένα παρέμβαση του εθνικού δικαστηρίου το οποίο επιλαμβάνεται της υποθέσεως, δεν μπορεί να θεωρείται ότι το να μην επιτρέπεται η παρέμβαση μιας ενώσεως υπέρ ορισμένου καταναλωτή στοιχειοθετεί προσβολή του δικαιώματος του ως άνω καταναλωτή σε πραγματική δικαστική προστασία όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο αυτό. Ακόμη, η παρέμβαση μιας ενώσεως προστασίας των καταναλωτών δεν μπορεί να εξομοιωθεί ούτε προς τη δικαστική αρωγή που πρέπει να παρέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, δυνάμει του εν λόγω άρθρου, σε όσους δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.

54 Σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα μιας ενώσεως προστασίας των καταναλωτών να επικαλεσθεί, στο πλαίσιο αυτό, το εν λόγω άρθρο, διαπιστώνεται ότι το να μην επιτρέπεται η άσκηση της παρεμβάσεως αυτής σε διαδικασία στην οποία εμπλέκεται καταναλωτής δεν θίγει το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προστασίας της εν λόγω ενώσεως προς υπεράσπιση των δικαιωμάτων που της αναγνωρίζονται ως ένωση αυτού του είδους, τα οποία συνίστανται, ιδίως, στα δικαιώματά της συλλογικής δράσεως βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/13.

55 Πρέπει να προστεθεί άλλωστε ότι, κατ' εφαρμογήν της επίμαχης στην κύρια δίκη εθνικής νομοθεσίας, μια ένωση δύναται να αντιπροσωπεύει ευθέως τον ως άνω καταναλωτή σε οποιαδήποτε διαδικασία, περιλαμβανομένης και της διαδικασίας εκτελέσεως, βάσει εντολής του τελευταίου.

56 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, μην προβλέποντας τη δυνατότητα μιας ενώσεως προστασίας των καταναλωτών να ασκεί παρέμβαση στο πλαίσιο διαδικασίας εκτελέσεως δικαστικής αποφάσεως ή τελεσίδικης διαιτητικής αποφάσεως, εθνική νομοθεσία όπως η επίδικη στην κύρια δίκη δεν προσβάλλει την αρχή της αποτελεσματικότητας.

57 Βάσει όλων των ανωτέρω σκέψεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η οδηγία 93/13, ιδίως τα άρθρα 6, παράγραφος 1, 7, παράγραφος 1, και 8 της ως άνω οδηγίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 38 και 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας δεν επιτρέπεται η άσκηση παρεμβάσεως από ένωση προστασίας των καταναλωτών υπέρ ορισμένου καταναλωτή στο πλαίσιο διαδικασίας εκτελέσεως η οποία επισπεύδεται κατά του εν λόγω καταναλωτή και αφορά τελεσίδικη διαιτητική απόφαση.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

58 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 37, παράγραφοι 1 και 3, του Κώδικα Εκτελέσεως έχει την έννοια ότι δεν απαγορεύει σε εθνικό δικαστήριο να αναγνωρίσει, δυνάμει των άρθρων 6, παράγραφος 1, 7, παράγραφος 1, και 8 της οδηγίας 93/13, σε ένωση για την προστασία των καταναλωτών την ιδιότητα του παρεμβαίνοντα σε διαδικασία εκτελέσεως τελεσίδικης διαιτητικής αποφάσεως.

59 Στην πραγματικότητα, με το ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί διευκρινίσεις από το Δικαστήριο σχετικά με την ερμηνεία που μπορεί να δώσει στο εθνικό του δίκαιο.

60 Δεν είναι όμως έργο του Δικαστηρίου να ερμηνεύει, στο πλαίσιο της προδικαστικής παραπομπής, εθνικές νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις (βλ. αποφάσεις της 9ης Σεπτεμβρίου 2003, C-151/02, Jaeger, Συλλογή 2003, σ. I-8389, σκέψη 43, καθώς και της 23ης Μαρτίου 2006, C-237/04, Enirisorse, Συλλογή 2006, σ. I-2843, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

61 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, το δεύτερο ερώτημα πρέπει να κριθεί ως απαράδεκτο.

Επί των δικαστικών εξόδων

62 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η οδηγία 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, ιδίως τα άρθρα 6, παράγραφος 1, 7, παράγραφος 1, και 8 της ως άνω οδηγίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 38 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία βάσει της οποίας δεν επιτρέπεται η άσκηση παρεμβάσεως από ένωση προστασίας των καταναλωτών υπέρ ορισμένου καταναλωτή στο πλαίσιο διαδικασίας εκτελέσεως η οποία επισπεύδεται κατά του εν λόγω καταναλωτή και αφορά τελεσίδικη διαιτητική απόφαση.

(υπογραφές)